

ROMANIA NOUA

ORGAN DE PROPAGANDA NATIONALA

Redacția și Administrația
— Strada Gogol No. 39 — Clujina —
— TELEFON 51 —

Director: Dr. UNISIFOR GEIRU

Iese în fiecare zi de lucru
sub conducerea unui comitet ales din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

BULGARIA BĂTUTĂ CERE PACE

Bulgaria a cerut armistițiul și dorește pacea. Guvernul Regelui Ferdinand care de atâtea ori în ultimii trei ani a declarat că este hotărât să meargă până în capăt cu Puterile centrale rupe fără să se declare că este dispus să facă pace separată.

Cererea aceasta este perfect justificată de împrejurări.

Istip și Bregalnîța, Koceana și Ovece-Polie... încet și pe rând aceste nume de rău augur pentru armata bulgară revin în comunicate. O armată bulgărească, aripa dreaptă a frontului bulgar, este amenințată să fie tăiată și zdrobită în întregime. Armatele aliate merg spre Sofia și pământul Bulgariei așteaptă cu teamă și cu tremur pasul tropotitor al diviziilor de moarte și de războare ale Serbiei...

Este de mirare că în asemenea împrejurări Regele Ferdinand cere pace?

Bulgaria a avut totdeauna cuminiența cererilor de pace prezintate la vreme. Ea a știut să aleagă momentul când credea că mai poate să salveze ce este de salvat și nu a avut îndrăzneala de a aștepta săvârșirea catastrofei.

Demersurile guvernului bulgar.-Răspunsul generalului Franchet D'Esperay.-Germanii dezaprobă pe bulgari

Comunicat francez. — Un ofițer superior bulgar a fost trimis de către generalism să ceară generalului Franchet D'Esperay ca să primească pe ministrul de înfațe și comandantul armatei II-a bulgară, însărcinați de guvernul din Sofia cu negocierea unui armistițiu și eventual a păcii.

Generalul Franchet D'Esperay a dat act de primire, refuzând armistițiul și declarând că tot ce poate face este să primească în mod curtenitor pe delegații bulgari calificați.

Cererea de pace vine de la Parlament și guvern

—Convocarea Sobraniei pe ziua de 17 Septembrie—

Nauen, 14. — În complet acord cu partidele blocului, guvernul bulgar a făcut în ziua de 25 Septembrie ora 17 o propunere de armistițiu.

Partidele blocului au adresat armatei și populației, îndemnări la menținerea disciplinei militare în public, disciplină absolut necesară în aceste grele momente pentru ducerea la bun sfârșit a operei de pace începută.

Sobrania este convocată pentru mâine 17 Septembrie.

O a doua notă anunță că în urma circumstanțelor și după o discuție în comun cu toți factorii competenți, Suveranul bulgar în dorința de a pune capăt vărsării de sânge, a autorizat statul-major al armatei de campanie, să propue comandantului superior al armatei înțelegerii dela Salonic, încetarea ostilităților și începerea unor convorbiri în vederea încheierii armistițiului și a păcii.

După o știre din Berlin comisiunea bulgară care a plecat la Salonic, se compune din ministrul de finanțe Liapcoff, maiorul general Lohoff și ambasadorul Radoff.

Germania și pacea bulgară

Berlin. — În Comitetul Central al Reichstagului, ministrul de externe von Hintze, a făcut următoarea declarație:

După știrile din ultimele zile, Bulgarii întâmpina seriosă dificultăți, între Vardar și Cerna. În cursul evenimentelor care s-au desfurat, armatele bulgare din secaraie vecine au suferit repercusiunea. Știrile de pe front au fost interpretate prea pesimist de guvernul bulgar. Dimineața un comunicat de presă publicat la Sofia anunța că comandamentul bulgar propus comandamentului superior aliat dela Salonic, suspendarea imediată a ostilităților și

începerea tratativilor de pace.

După știrile incomplete pe care le-am primit până acum, este imposibil de știut cu precizie dacă guvernul bulgar a făcut acest demers, după cum pretinde, în acord complet cu parlamentul și cu comandamentul bulgar, sau dacă a lucrat din proprie inițiativă.

Oarecare indicii lasă să se înțeleagă posibilitatea că d-l Mullhoff va fi dezavuat.

În toată țara se observă un curent foarte viu în contra demersului făcut de președintele Consiliului.

Comandamentul Superior german a trimis imediat toate forțele disponibile în ajutorul aliaților săi. Aceste întăriri au și plecat în parte, iar restul vor sosi în câteva zile.

Răspunsul Aliatilor la oferta de pace bulgară

— Dala corespondentului nostru din Iași —

Iași. — Aliații au răspuns cu următoarele condiții, propunerii de pace a Bulgariei:

Dezarmarea completă și imediată a armatei bulgare, evacuarea deplină a Serbiei și a României, celelalte condițiuni se vor stabili definitiv la pacea generală.

Operațiunile continuă.

Demisia contelui Burian. — Conte Burian și-a dat demisia în urma situației creată prin oferta de pace a Bulgariei.

Căderea cancelarului Hertling? — Se vorbește că și situația cancelarului Hertling e așa de zdruncinată încât se așteaptă din zi în zi demisia lui.

Presă franceză în jurul notei Austro-Ungare și pacea bulgară

Lyon. — "Le Temps" comentează astfel demersul bulgar: În blocul inamicilor noștri întâi prima spărtură. Generalul Franchet D'Esperay n'a refuzat să primească plenipotențiarilor bulgari. Când au venit însă, a refuzat să intre în operațiunile militare.

Era dreptul și dator sa. Tarul Ferdinand, văzând că ajutorul german îi lipsește, ar fi cel dintâi care să contrasemneze victoria noastră. Noi am fi prea creduli dacă am lăsa armele la acest gest. Acum câteva zile când Bulgaria era în unison cu Austria și Germania, președintele consiliului de miniștri francez și șefii guvernurilor aliate și-au afirmat credința în victorie. Această credință comportă un program de realizat, un program în orient ca și în occident. Dacă Bulgaria caută să iasă din război, ea trebuie să se supună condițiilor de pace drepte pe care o vor aliații.

Vrem victoria completă

D. Wilson președintele Statelor-Unitate primind felicitările ambasadorilor aliați pentru răspunsul ce a dat notei de pace austriace a declarat următoarele:

Am crezut că este necesar să începem din germane această nouă încercare de propagandă pacifistă. Vrem victoria completă și de aceea tratativele de pace nu sunt admisiibile sub nici o formă.

Chiar dacă aderării noastre ar declara mâine că primese toate cele 14 puncte, noi tot am refuza să intrăm cu ei în tratative. Noi nu avem încredere în niciuna din vorbele lor. Pogăduirile lor că își vor fi ocupat sunt cu desăvârșire neîncredute: trebuie să-i punem în astfel de condițiuni încât să nu-și poată călca obligațiunile primite în scris sau cu graul viu.

ECOURI

După informațiile circurilor militare ucraine Simlele Infelegerii execută actualmente un mare plan grandios de ofensivă generală pe toate fronturile importante. O presiune în stil mare se face acum în Franța, Italia, Macedonia și Palestina. Lupta actuală întrece prin proporțiile ei tot ce a cunoscut până acum istoria militară.

Din străinătate

Nouă metode de apărare. — Agenția Havas anunță că Germanii au construit în fața liniei Hindenburg canalelor foarte adânci pline cu apă spre a opri înaintarea aliaților.

litate. E exclus, și din punct de vedere formal și din motive materiale, ca aceste tratate să fie supuse unei noi examinări la încheierea păcii generale. Dacă semnatarii ar fi dispuși mai târziu să ceară anumite modificări, ne putem înțelege cu ei asupra acestui punct. Deocamdată, guvernul răspunzător trebuie să conțene mai mult pe fapte decât pe nădejde în dreptatea roștilor lui dușmani, și să nu uite vechea axiomă: „Ce-i în mână nu-i minciună”.

Importanță e și declarațiunea pe care a făcut-o cancelarul Hertling în Reichstag: „După cum am anunțat ori avem tot o singură țintă un singur interes: Apărarea patriei, independenței și a posibilității ei de dezvoltare. Această țintă o putem obține numai dacă vom fi strâns uniți și în interior. În acest caz ne vom atinge ținta”.

Conservatorul Wastarp își exprimă teama că sporirea votă de Autăntă a influenței social democraților va va avea ca urmare o pace cu orice preț.

Ne menținem și azi—declară contele Wastarp — concepția noastră în chestiunea belgiană și a despăgubirilor de război”. Cere apoi regularea chestiunii răsăritene așa cum e dorite cancelarului.

Față de aceste declarații, în cece ne privește pe noi, e destul să amintim declarațiile presei oficiale a Infelegerii reînnoite acum din nou că România e considerată și pe mai departe ca aliată și că ea fost scoasă din luptă numai prin trădarea rusească.

Iulia Hajden

Se împlinesc azi în 17 Septembrie treizeci de ani dela moartea lui Iulia Hajden, singurul copil al marelor scriitori basarabeeni B. P. Hajden.

Năpănică moarte, când a pus o pălămie în abia înmugurite, n'a răpăi fără neaste nămăi o glorie din care n'ai curate, ci a zdruncinat pe voci și echilibrul sufletesc al toată lui și a stina pentru totdeauna lumina minții lui Hajden. Două decenii după moartea fiicii sale Hajden n'a trăit decât pentru amintirea ei.

Ea născut la 14 Noembrie 1859, la București și a murit tot acolo în 17 Septembrie 1898 înainte de a implini 19 ani. Despre precocitatea ei se spun minuni: la 2 ani și jumătate știa călă. La 8 ani vorbea pe lângă limba românească, nemtește, francezește și englezește. La 11 ani îscrărise cele patru clase dintr-unu ale liceului Sf. Sava și luase premiul întâi la conservatorul de muzică. Se dusese apoi cu mama sa la Paris unde în vârstă de 16 ani dă cel mai strălucit examen de bacalaurent la Sorbona și se înscrie la Facultatea de Litere urmând în același timp pe țura și conservatorul de muzică, fiindcă avea un deosebit talent de deseneș și o voce rară de mândra-soprană dramatică.

Ca studentă a fimul două conferințe la Sorbona una asupra logicii ipotezei, alta asupra scrierilor lui Herodot.

Deși moartea la 19 ani a lăsat o moștenire literară bogată și variată de 4 volume. A lăsat ca titlu al celui dintâi volum: „Mugurii de primăvară”.

Moldovaneș după tată, transilvăneană după mamă, muncă după locul nașterii, fie ea mes-zico marele ei tată — spune că nu mândrește că nu aparține nici unul provincii românești în special, și că oglindito întreaga Dacie-Tranilă”.

E cel dintâi prilej acesta că la comemorarea morții sale în parte și Basarabia, locul de naștere al toată lui și Dreptatea, în care ea a crescut din toată sima când a roștil cunctele de mai sus, a făcut ca zina când ne aducem aminte de ea să fie o și de puternică nădejde în înfăptuirea ideii pe care a simbolizat-o prin origina, viața și poezia ei. Așa de trăsnic legată de simța numelui nostru ea va trăi cât poporul românesc însuși.

În loc de adăpost și sedpare i se pune însă în vedere dreptatea, dreptatea pentru toți, și pentru Bulgaria.

Această dreptate, ea este în mers și nimic nu va putea să o oprească.

Situația Războiului

— In Macedonia urmărirea Bulgarilor continuă. — Peste cinci-spre zece-mii de prizonieri și 200 de tunuri. — Francezii înaintează alți 8 km. și fac zece mii de prizonieri. — La VERDUN Englezii capturează 8000 de prizonieri. — În Champagne încep Francezii ofensiva.

Frontul francez. Biruind rezistența inamicului trupele franceze au înaintat pretutindeni mai ales între Aubberive și St. M. Adapy. La est de Somme ei au trecut calea ferată pe o întindere de 4 km. La est de Tahure au încercat orașul Gratpuile și Fontaine en Dormais. Înaintarea franceză a atins în 2 zile mai bine de 8 km. în adâncime, aducând un material bogat și peste 10.000 (zece mii) de prizonieri germani.

Comunicatul englez anunță lupte sângeroase la nord-vest de Verdun, în care au capturat de la Germani 8.000 (opt mii) de prizonieri și mare material de război.

Frontul italian activitate de artilerie în Valea Lagarina și pe Piave, cu lupte de patrulare și de aeroplane.

Frontul din Macedonia. Trupele engleze urmăriind pe inamicul în retragere au trecut frontiera bulgară îndreptându-se spre Strumița. Francezii în colaborare cu Grecii au ocupat orașul Istip. Trupele sârbești s'apropie de orașul Veles. Înaintarea vertiginoasă a Aliatilor n'a dat timp pentru inventarierea prăzii. Totuși s'au numărat până acum 15.000 prizonieri și peste 200 de tunuri.

Comunicatul bulgar vorbește de retragere spre nord la est de Vardar și de atacurile engleze la est de Veles și nord de Iasul Doiran. (Acest comunicat ne-a fost suprimat în numărul trecut).

Din comunicatele de azi:

Frontul francez:

Pe platoul la nord de Aisne Germanii au fost siliți să se retragă spre Ailette. Francezii au ocupat orașul și parte de sud a pădurii Pimon, Vaudenon, Chavignon și fortul Malmaison.

Largi progrese franceze și la nord de Vailly. În Champagne violența contra atacurilor germane. Lupte crâncene la Foucoville, nord de Fontaine en Dormais și Grateuil. În centra și la stânga progrese spre nord de calea ferată Charlerange. Francezii au cucerit Maures și marginea de răsărit dela St. Marie au Py. Pierderile franceze sunt ușoare.

Comunicatul german spune:

Englezii și Belgienii au continuat atacurile contra orașului Cambrai. Intre Dixmude și Vulverghiem după vijelioase lupte de fec, în război de dușmanului s'a în pozițiile de palnii și s'a pătrundea în pozițiile noastre de artilerie. La vest de Cambrai am retras frontul nostru pe linia Aulxer-Aubigny și apoi canalul sud-vest de Cambrai-Guistain. După amiază inamicul a presionat energetic la nord-vest de Cambrai, dar a fost respins ca și la sud de Marcony.

Dușmanul a luat localitatea Somme-Py infundând frontul nostru de apărare. Patrundând dușmanul și în valea Aisne am retras liniile noastre până în regiunea la sud est de Vinarville sud-vest de Apremont-Cierges-Brieulle.

Prin atacurile lor Americanii au împins liniile noastre la răsărit de Apremont și Gierges până la padurea Canal și Faya.

Ailette și Aisne au retras liniile noastre în apropierea canalului Oise-Aisne. Intre Snipies și Aisne precum și între Argonne și Meuse dușmanul a urmat cu puternice atacuri, cari au fost foarte grele. Trupele noastre compuse din toate unitățile au câștigat uneori succese de apărare.

Frontul din Macedonia:

Trupele italiene au ocupat linia Vrbiani-Malo. Intre munții Dragice și Baba, dușmanul care se apăra cu îndârjire a fost bătut și regimentele italiene au intrat în Krusevo. Toți munții dintre Cerna și Velica au fost ocupați, atingându-se linia Monastir-Krusevo-Kreovo. La nord de Demirharz armatele aliate merg victorioase.

În ziua de 15 Sept. trupele sârbești au cucerit orașul Veles capturând întreaga garnizoană între cari mulți germani. S'au luat tunuri, mitraliere și material de război important.

Pe frontul italian.

În regiunea muntoasă activitate vis. Grupa dușmani au fost puși pe fuga la mt. Noszolo (Giudicaria). În Vallara detașamente dușmani au atacat după o puternică pregătire de artilerie la monte Como, au fost respinse. Pe Piave și în regiunea Montello, între Fegere și St. Andrea, acțiuni de artilerie.

„Conducătorii” școalelor românești din Chişinău

(Impresii de la ședința secțiunii românești a comitetului învățătoresc).

Vineri la 14 Septembrie în localul Primăriei orașene a avut loc adunarea învățătorilor români din Chişinău. Ca președinte a fost ales învăț. d. Babanagă.

La ședința a asistat d. revisor școlar C. Popescu și din partea primăriei ca reprezentant d. V. Ojivșchi. S'a lămurit ca din toate școlile o-răzenești, care s'au pus pe v're-o treizeci, au fost rezervate Românilor numai 26 (după hotărârea răposatei „urpave”) în mai mult de școli destinate Românilor conducătorii sunt ruși. S'a pus întrebarea:

Dacă pot să mai rămână conducătorii și învățătorii ruși în școlile românești, având în vedere că naționalizarea se face din grupul întreg?

Discuțând această, adunarea, în majoritate ei, mai că se uera, să-lasă și mai departe pe „tovarași” ruși să facă ei „lucru” lor de mai înainte... Cum, mă rog, să le strice dispoziția?

Din somnul acesta de moarte pe învățătorimea cea nepăsătoare au deșteptat-o cuvintele celor nu prea mulți învățători, cari interesele personale le supun intereselor mari naționale. La mai pus pe gânduri cuvântarea hotărâtoare a revisorului școlar d. Popescu, care a arătat părea că în școlile românești nu mai pot să mai stea oameni străini de naținea noastră și chiar le-a citit textul decretului Regal, prin care dreptul de a însuma învățători să da Directoria-tului.

După acesta unanim s'a hotărâste, că în școlile românești numai pot rămânea străini.

Să fac mai multe însemnări de candidații la școlile din Buicani și Râșcanovca; candidații de conducători sa propun d. Treschins și Timotin, cel dintâi rus, a doilea bulgar, care la întrebarea de ce naținea este a răspuns, că nu știe... că e... „Basarabean”.

Să gândește oare secțiunea românească la aceia că în Buicani și în Râșcanovca s'a făcut în toamna și iarna trecută o uriașă propagandă contra școalei românești și populația de acolo nici nu vrea să știe de școala românească?

S'a gândit secțiunea la aceia, că acolo trebuie o muncă mare pentru deșteptarea conștiinței naționale în sufletele călitate (vătămate) de rusificatori și rusificatori, o muncă, pe care n'o pot s'o facă niște oameni „basarabeni” indiferenți, cari sunt străini cu totul de spiritul și idealul național?

Pe mâinele cui se dau școlile românești în momentele cele mai însemnate în istoria neamului nostru?

Sperăm că administrația școlară nu va admite așa lucruri și va întocmi greșelile făcute de secțiunea românească a comitetului învățătoresc din Chişinău.

Un învățător român basarabean

Știri din Iași

— prin telefon —

La Senat a continuat discuția legii arendarilor siliți.

D. Marghiloman președintele Consiliului de miniștri a plecat la Biaz fiind chemat de M. S. Regele Ferdinand.

A murit dna Hârjeu, soția ministrului de război. (Biroul pressei).

Evenimentele din Rusia

— Noua răscoală la Petrograd —

În noaptea spre 16 Sept. a început o nouă răscoală la Petrograd pentru răsturnarea guvernului Sovietelor. Muncitorii dela fabricile Abubof, Putilof, Tarforof Parviain și Pobiedonosceaf trecut de partea răscoalărilor a caror număr s'a urcat la 25.000; ei erau înarmați cu tunuri și mitraliere. Luptele au început toată noaptea. Cavaleria bolșevică sprijinită de automobile blindate a intrat în acțiune. Podul Tacciov a fost distrus de focul artileriei bolșevice care trăgea din Petropavloasc. Bombardamentul a produs incendii. Trupele sovietelor au primit întăriri din Moscova și Orel. După alte știri teroarea și luptele continuau la Petrograd.

Străzile sunt pline de bande de luptători și de jefuitori. Ropotal mitralierelor se aude ziua și noaptea. Comisariatul de război și de marină au fost distruse.

A suferit și palatul de iarnă, palatul Miciev, casa Singer Neski Prospect. Sunt mii de victime. După știri din Harcov, Cronstadt-

tul se află în mâinile bolșevicilor cari bombardează Petrogradul. Portul și șantierul baltic sunt distruse. Conducta fiind asemenea aistrusa, populația a ramas fără de apă. Garda Roșie ucide burghezimea pe capete.

Numărul celor executați se ridică deja la 80 de mii.

Se afirmă că răscoala a fost înăbușată și se face acum execuția răsculaților.

Nou atentat contra lui Lenin? — Ziarele din Curse anunță că s'ar fi proiectat atentate nouă contra lui Lenin și Peters. Cei bănuți au fost executați.

După știri din Orel numărul persoanelor executate din 8—16 Sept. pentru complicitate la atentatul contra lui Lenin s'a urcat la 164.

Terorizarea roșie continuă. — În orașul Arzamaz soldații beți din armata roșie au început un pogrom contra clasei intelectuale. Au fost ucise peste 300 persoane, între ele mulți copii și femei.

Masacra din Cazan. — După luarea orașului Cazan au fost omorâți 4800 reprezentanți ai burgheziei. Pentru aceste execuții au fost numite detașamente speciale.

INFORMAȚIUNI

— LOCALE —

Repartitia institutelor de învățământ. — Directoratul învățământului ne trimite un tablou despre repartitia institutelor de învățământ pe naționalități în Basarabia. Am rămas însă foarte surprinși, că acest tablou adresat anume redacției noastre, este redactat în limba rusă.

Un sindicat pentru fabricarea zahărului. — Un grup de capitaliști a hotărât să întemeieze în Chişinău un sindicat pentru fabricarea zahărului. Acțiunile sunt de câte 2000 lei. Până acum s'a semnat un capital de 15 milioane.

Lucrările de construcție vor începe îndată după aprobarea Statutelor. Se crede că în 1920 fabrica va începe să funcționeze.

Oficiile publice și presă. — Adeseori am avut prilejul să constatăm, că oficiile publice din Chişinău nu țin seama de reprezentanții presei și fac să aștepte la ușa casării în-tregi. Cum gazetele au orele fixe la cari trebuie să încheiate, evident că gazetarii nu pot să abordeze la ceasurile pe la oficiile publice. Astfel interesele obștești nu pot fi servite la timp cum se face în orice țară civilizată.

Credem că se va lua act de plângerea noastră, ca să nu se mai repete cazuri penibile, cum ni s'a întâmplat nouă la un domn care a refuzat să ne primească împreună cu un moldovan de peste Nistru venit în chestiunea așezării celor 25 copii transnistrienți în școlile medii din Chişinău.

Chestiunea rublei. — Intelectualii care trăiesc la țară marturisează în mod unanim că prin mâinile țărănilor nu se mai văd nici lei, nici ruble Romanof. Comercianții-speculanții au sus-tras cu totul acești bani înlocuindu-i peste tot cu ruble de Odesa. O măsură radicală a statului în privința aceasta, ne-ar putea aduce o mulțime de neplăceri.

Chestiunea mărunțului. — Dispariția banilor mărunți dăunește și acum. Zarafiile refuză schimbul banilor mari. Biroul fraților Caușan plătește câte 1100 Ruble pentru 1600 Ruble bani mărunți Romanov, 112 Ruble pentru o hârtie nouă de 100 R. și 540 Ruble pentru un bilet nou de 500. Și banii de Odesa încep să dispară de pe piață.

Naționalizarea străzilor. — Zi de zi apar tablice indicând cu litere latine numirea corectă a străzilor. Multe din ele au chiar și semnificație veche românească.

Așa de pilda:
Strada Leovei (fostă Leoscaia). Str. Grădiniilor, Fantăzilor, Str. Armenas-că Bul. Alexandru (în loc de Salo-vaia, Fontanăi Armenascaia). Str. Ronilor pentru Pirogova.

E o muncă conștientă și pricepută care va duce în felul acesta la naționalizarea completă a străzilor.

Epidemie de tifos. — Boala de tifos bătute și acum. Sâmbătă se aflau în spitalul orașului 52 bolnavi de febră tifoidă și 13 de tifos exantematic. Cazuri de tifos recurent nu s'au ivit până acum.

Poșta din Basarabia. — Guvernul român a pus la dispoziția Inspectoratului general al poștelor din Basarabia suma de 6 mil. 870 mii de lei pentru acoperirea cheltuielilor ei.

Am primit un articol relativ la poșta din Basarabia din partea Inspectoratului telegrafic poștal, pe care din lipsă de loc suntem siliți să-l amănăm pe mâine.

† Toma Oprea. — Cu părere de rău anunțăm moartea subită și inimosu-lui luptător Toma Oprea, întâmplată azi dimineață. Era șeful biroului de presă din Chişinău.

— Din Străinătate —

Retragerea trupelor germane din Ucraina. — În toată Ucraina se fac mari transporturi de trupe germane și austro-ungare cari pleacă spre frontul macedonean. Din cauza acestei clasei s'au pus burghezimea și clasa intelectuală sunt cuprinse de vie îngrijorare.

La Harcov orașul e cuprins de panică. Fabricanții au început o adunare secretă spre a discuta formarea unei gârzi de apărare contra bolșevicilor cari vor ataca orașul în cazul retragerii trupelor germane.

Continuarea teatrelor din Rusia. — Dna Gorki a luat conducerea teatrelor din Rusia.

Ei a și luat Direcțiunea teatrului din Petrograd.

Obligaționalitatea învățământului în Rusia. — Consularul instrucțiunii populare, Lunarschi spune că Guvernul sovietelor a aprobat suma de 4 milioane de ruble pentru promovarea învățământului primar. S'a introdus obligaționalitatea învățământului pentru copii. Se vor deschide 10.000 de școli noi. Profesorii și învățătorii vor fi siliți să facă lecții.

Rusia felix. — „Times” anunță din Petrograd că sovietele de acolo și din Kronstadt s'au rostit pentru proclamarea stării de război cu în-telegera.

Chestiunea Boaniei și Hertegovinei. — În legătură cu măsurile de teritor pe care era să le câștige Austria în urma Polonilor, Ungarii ceruse încorporarea imediată a Boaniei și Hertegovinei. Fiindcă planul acesta a lăutampinat o împotrivire înverșunată în Viena, Ungurii au amânât din nou deslegarea acestei chestiuni.

Situația politică din Austro-Ungaria. — Ministrul președinte Husarek va face o declarație în numele guvernului în cea dintâi ședință a Parlamentului relativ la Chestiunea slavilor de sud. În același timp se va pronunța și cu privire la pace.

Contele Tisza întorcându-se din călătoria sa prin Bosnia și Hertegovina a declarat că nici aderentii marelui Croației și nici Musulmanii nu vreau să știe de o soluție ungurească, care ar anexa aceste două țări la Ungaria.

Noul ministru japonez. — Urmasul lui Teranci a fost numit marchizal Saionji ca prim-ministru.

Ultima Oră

Strada Leovei (fostă Leoscaia). Str. Grădiniilor, Fantăzilor, Str. Armenas-că Bul. Alexandru (în loc de Salo-vaia, Fontanăi Armenascaia). Str. Ronilor pentru Pirogova.

E o muncă conștientă și pricepută care va duce în felul acesta la naționalizarea completă a străzilor.

Epidemie de tifos. — Boala de tifos bătute și acum. Sâmbătă se aflau în spitalul orașului 52 bolnavi de febră tifoidă și 13 de tifos exantematic. Cazuri de tifos recurent nu s'au ivit până acum.

Poșta din Basarabia. — Guvernul român a pus la dispoziția Inspectoratului general al poștelor din Basarabia suma de 6 mil. 870 mii de lei pentru acoperirea cheltuielilor ei.

Am primit un articol relativ la poșta din Basarabia din partea Inspectoratului telegrafic poștal, pe care din lipsă de loc suntem siliți să-l amănăm pe mâine.

† Toma Oprea. — Cu părere de rău anunțăm moartea subită și inimosu-lui luptător Toma Oprea, întâmplată azi dimineață. Era șeful biroului de presă din Chişinău.

VIȘTE ALTOITE

și producători direcți, prima calitate, autenticitate garantată. Rugăm Podgoreni a vizita Pepinierele noastre. Catalog gratis la cerere.

Societatea Bernard & Comp., Tecuci

Celebrul Violinist
N. BUICĂ
directorul orchestrei Teatrului Réjane din Paris
— denunțând angajamentul avut la Café de Paris —
dela 12 Septembrie c.
concertează cu orchestra la dejun și seara
în marele
RESTAURANT al HOTELULUI LONDRA
Strada Pușchin. — Chişinău.

TEATRU GRADINA **ELDORADO**
ZILNIC
CONCERT CABARET
— artiști din BUCUREȘTI ȘI ODESA
Orchestra MARGO
Concertul începe la ora 9, Cabaret la 11.

MARELE RESTAURANT **Transilvania**
Chişinău, Strada Alexandru cel bun, No. 67
Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. Public că formându-ne gospodăria proprie la țară și dispunând de alimente suficiente am redus prețurile la tot felul de mâncări cu 40% iar la fripturi cu 15%.
Bucătărie specială, românească și străină
Băuturi: Vinuri indigene și străine, șampanie, cognac, etc., etc.
Aceleași prețuri la dejun și seara
Serviciu prompt
Orchestra ROMANEASCA
In speranță că Onor. Public ne va da tot concursul ca și până în prezent, localul nostru servind și pe mai departe, lo: de întâlnire pentru toți românii, semnăm cu toată stima
Antreprenori: Bobaru, Popovici și Coma

„NAȚIONALĂ” SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURĂRI ÎN ROMANIA
— Fondată la anul 1882 —
Capital de Acțiuni și Fonduri de Garanții
Lei 40.000.000.
— AGENȚIA CHIȘINĂU —
Asigurări în condițiuni avantajoase contra:
Incendiu, Viată, Grindină, Transport, etc.
Face orice combinațiuni de RENTE, MOSTENIRI, ZESTRE, BURSE, etc.
— Caută agenți pentru toate localitățile din BASARABIA —
Sediul biroului general: CHIȘINĂU
Strada Kievului No. 40, colț cu str. Bulgară.

Dela Centrul Studenților Basarabeni

Intărit această și nu mai vine nici la altele, dacă nu se pune mai multă grijă în aranjarea lor.

Cine știe?

Pentru a se putea prezenta Ministerului de Instrucție din Iași un număr exact al studenților și studențelor basarabeni care au de gând să urmeze în una din universitățile românești, să dea fără întârziere Centrului aceste date:

1. Numele personal și a adresă.
2. La ce facultate și la care universitate vro de gând să se înscrie.
3. Are mijloace materiale din care să se susțină? Dacă nu cum de se ajutor ar avea trebuit?
4. Dorște să se primească în cântin.
Serisorile să fie adresate d. Grosu.

Chişinău. Inzova 28.

Matineul de Duminică

Tânărul scriitor D. Iov, a citit câteva bucați interesante din proza sa. Păcat că nu l-a ajutat vocea slabă lipsită de orice timbru tucă și cei de aproape numai cu mare încordare îl puteau auzi, — ar fi reputat un succes și mai mare decât cel pe care l-a avut.

Corul militar alcătuit din subofitieri a cântat cu destulă stăruință. Sa cere multa finețe cu care ne-am obișnuit în sala Eparhială.

D. Stoica a declamat bine „Oltu.” „Serenada” o bucată de proză din viața d-sale a fost cam searbădă.

Ca rezumat matineul de ieri a fost slab. Încă unul ca acesta și publicul rupe cu tradiția, oricât de mult s'e

Intărit această și nu mai vine nici la altele, dacă nu se pune mai multă grijă în aranjarea lor.

Cine știe?

Pentru a se putea prezenta Ministerului de Instrucție din Iași un număr exact al studenților și studențelor basarabeni care au de gând să urmeze în una din universitățile românești, să dea fără întârziere Centrului aceste date:

1. Numele personal și a adresă.
2. La ce facultate și la care universitate vro de gând să se înscrie.
3. Are mijloace materiale din care să se susțină? Dacă nu cum de se ajutor ar avea trebuit?
4. Dorște să se primească în cântin.
Serisorile să fie adresate d. Grosu.

Chişinău. Inzova 28.

Matineul de Duminică

Tânărul scriitor D. Iov, a citit câteva bucați interesante din proza sa. Păcat că nu l-a ajutat vocea slabă lipsită de orice timbru tucă și cei de aproape numai cu mare încordare îl puteau auzi, — ar fi reputat un succes și mai mare decât cel pe care l-a avut.

Corul militar alcătuit din subofitieri a cântat cu destulă stăruință. Sa cere multa finețe cu care ne-am obișnuit în sala Eparhială.

D. Stoica a declamat bine „Oltu.” „Serenada” o bucată de proză din viața d-sale a fost cam searbădă.

Ca rezumat matineul de ieri a fost slab. Încă unul ca acesta și publicul rupe cu tradiția, oricât de mult s'e

† Toma Oprea. — Cu părere de rău anunțăm moartea subită și inimosu-lui luptător Toma Oprea, întâmplată azi dimineață. Era șeful biroului de presă din Chişinău.